87. Öja kyrka, Väster Rekarne hd.

Pl. 9: B. 765.

Litteratur: B. 765; L. 991; J. Peringskiöld 1686, s. 45; S. Lindqvist, ATS 22: 1, s. 47.

»I Öija Kyrkedörr» låg enligt Peringskiöld en sten med invecklade slingor utan runor, vars samhörighet med gravkistorna i Rekarne: Sö. 336 Eskilstuna, 116 Sundby m. fl. S. Lindqvist, *ATS* 22: 1, s. 47 anser möjlig men tvivelaktig. Stenen är nu förlorad. Ämnet har troligen varit kalksten, det i B. 765 avtecknade fragmentet är c:a 76 cm långt, c:a 43 cm brett.

88. Valby, Öja sn, Väster Rekarne hd.

Pl. 43. Pl. 8: B. 759.

Litteratur: B. 759; L. 992; J. Peringskiöld 1686; Dybeck Runa fol. I, s. 89; O. Hermelin, V. Rekarne härads fornlemn. s. 459 teckn.; Runverser s. 220.

Av Peringskiöld, B. 759, L. 992 angives runstenens plats vara »Valby gärde», av O. Hermelin säges den ligga »på Salsta ägor».

Runstenen står nu rest på en kulle i Stora Sundby park nordost om slottet på andra sidan om en liten vik.

Ämnet är grå sten. Höjden 2,30 m, bredden vid foten på mitten över sista runan 95 cm, i toppen över översta slingans nedre linje 78 cm, slingans bredd är 10—12 cm. Ristningen är mycket väl bibehållen.

I **stin** lutar mellanstrecket på **s** uppifrån vänster nedåt höger, vilket mer eller mindre är fallet även med övriga **s**. Namnet på resarnes farbroder är **ulfuiþ**, vilket namn står i kröken på huvudslingans stjärt och ovan slingan står omvänt **u**; av **f** finnes staven i behåll och 2 cm nedifrån av nedre bistaven samt själva utgångspunkten för övre bistaven. Därpå följa två nästan jämlöpande streck, som antagligen skola tagas tillsammans till slingans slut och knorr, de följande **iþ** äro tydligen runor och icke ornament, såsom B. 759 tyckes uppfatta dem. På stenen står därefter tydligen **briuþur : kilfs** och därefter **kauþu**, vars mittruna **u** har alldeles obruten bistav. I **hulmlaukaʀ** räcka icke bistavarna till **m** upp till övre slinglinjen.

Inskriften är följande:

stin : fastulfʀ : heriulfʀ : ristu stin : þansi : eftiʀ : kilf : faþur : sin : auk at ulfuiþ briuþur : kilfs : kauþu : kuml : snaliʀ : suniʀ : humlaukaʀ

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100

I namnet **kilf, kilfs** förmodar Bugge, *Runverser*, s. 220 säkert med rätta ett namn *Gælfʀ*, uppkommet av *Gæiʀulfʀ*, säger sig icke förstå **i** i **briuþur**, som väl utgör en felristning, och förklarar **kauþu** »gjorde» återgiva uttalet *gǫ̈ðu* eller *gøðu* med saknad av *r*, vilket antagande han styrker med andra ristningar, som dock kanske blott utgöra förkortad ristning. Måhända är **kauþu** blott felristning för **karþu**.

Inskriftens slut utgör ett par versrader:

gø(r)dhu kuml snælliʀ C 1 v
syniʀ Holmlǫgaʀ. D 1 v

Översättning: Sten, Fastulv, Härjulv reste denna sten efter Gälv, sin fader, och efter Ulvvid, Gälvs broder.

Kumlet gjorde
kloka söner av Holmlög.

Anm. Dybeck, *Runa fol*, I, s. 89: »Vid uppförandet av Sundby slott för omkring 30 år sedan inlades en aldrig granskad runsten i muren.»

89. Hammarby kyrka, Östra Rekarne hd.

Pl. 44.

Litteratur: O. Hermelin, Ö. Rekarne fornl. s. 151; Brate, Resebr. 1897; S. Lindqvist ATS 22: 1, s. 33.

Runstenen ligger med båda kortändarna dolda under dörrposterna som tröskel mellan kyrkans kor och sakristia. Dess synliga längd är 164 cm, bredden tyckes vara 94 cm. Ämnet är blåaktig kalksten.

Ristningen är synnerligen mycket nött, så att föga mer kan fastställas än, att det varit en runsten med ornament i relief.

S. Lindqvist betecknar stenen som en långsidohäll, vars ena kant varit rätlinigt tillhuggen, medan den andra, som stått i jorden, lämnats rå, och antager ornamentiken (s. 50) härröra från Näsbjörn, som ristat Sö. 336 Äskilstuna.

Efter den utåt kyrkan vända sidan finnas några runor bevarade. 1 kan ha varit bistav till **u**, 2 är sannolikt **k**, alltså ordet [a]**uk** »och». 3 synes vara **y**. Därefter är ristningen utplånad på 65 cm, så kommer 4 ᚼ **o**, vars nedre bistav dock är vågrät, och sedan synes ingen runa.

90. Lövhulta, Hammarby sn, Östra Rekarne.

Pl. 44.

Litteratur: Bidr. t. Södermanlands äldre kulturhist. VII, s. 5 f.; Brate, Reseber. 1897; S. Lindqvist ATS 1, s. 129 f.

Runstenen hittades 1888 liggande i en åker med runsidan ned, och sprängdes, som hinderlig för jordbruket, i sex klyftor.

Stenen står nu rest på norra sidan om landsvägen söder om stora Lövhulta mellan vägarna till Strängnäs och Eskilstuna vid vägskälet mittför Eskilstunavägen.

Stenen är av granit med rödaktig yta, varemot ristningen visar grå botten. Höjden är 182 cm efter h. kanten, bredden vid toppen över korsets kärna 65 cm, slingans bredd 8,5—10 cm. Runstenen består av 5 stycken hopfogade med cement och är stödd med en liten mur bakom.

Inskriften börjar med: 1—7 : **aotuitr** :, 2 är med säkerhet ᚼ **o**, i det båda bistavarna äro alldeles tydliga, 3 **t** har en kort bistav, 3,5 cm t. h. och en ännu kortare 2,5 cm t. v., som ej heller annars genast faller i ögonen. varför runan blivit läst som ᛚ **l** av mig och S. Lindqvist.

Efter **stein** är toppen bortslagen, som blott innehållet ordet »denne», då följande ord äro : · **at** : **aisi**. Av det föreg. kolon finnes blott nedre punkten. En fåra framför **f** i **faþur** utgör en avsats i stenen.

Inskriften är följande:

: **aotuitr** : **raisti** : **stein** — **at** : **aisi** : **faþur** : **sin** : **þrutaʀ** : **þiakn** :
5 10 15 20 25 30 35 40